žurę̃·t' | kadù_jis skręñ.dь par_dǫŋ̃.gǫ || jě.igu jǫ̀s lằ.kь dí·kъs | be_pǐ.nigǫ | jǫ̀s bů̃·n šviěsъs | geltó·nъs i_tiěk || jé.igu_jis pǐ.lnъs | su_pǐ.niges | ìs bů̃.n pàts šviěsъs | ǫ_gal̃vь męlí·nь i_lelijèvь || tàdь jęs_næ̃.šь sằ.va gaspadõ·rem tur̃.tǫ || jìs næ̃.ždava nę̀_tik pǐ.nigъs | næ̃.ždava jèvъs | i_tęĩp visó·kъs gęrí·bъs || pamằ.čъs tǫki_á.ićvarǫ lằ.kęn't' | ǫ_jǫ̀s ilgù.ma kαi_kačé.rgъ | tik_tǐ··s't' | tǐ··s't' | tǐ·s't' par_dǫŋ̃.gǫ lằ.kь || ręĩ.k' tàdь surǐ.š't' tǐ.krǫ mæ̃.zgǫ | i_jǫ̀s palę̃·kt' nebegalę̃·s | tùrь nusilá.is't' || tadъ_reĩ.k' | grαĩ.tε paįim̃.t' lằ.zdǫ | geræ.usь šermukš'ni.ni | i_apibrę̃·š't' rằ.tilǫ | ję̀s_ti nusilá.iǯь || jé.igu nebū̃·tu rằ.tila | á.ićvarъs gằ.lь dằug_bló·ga | žmõ·gu padarí·t' || jìz_gi nečǐ·stъ dvàsь || pằ.sakǫje jebló.ns'kene | kad_iñ pamằ.te skreñ.dαnt á.ićvarǫ par_dǫŋ̃.gǫ | ǫ_niẽka netů̀.rь | ni_vir'væ̃.lεs | ni_s'ú·la || sằ.ka grαĩ.t nusimó·v'ǫ kó·jini | i_sů̀.riš'ǫ i_tǐ.krǫ mæ̃.zgǫ || sằ.ka | tik_ží·pt' | ží·pt' | šlú.m'š't' | i_nusilá.ide || tàdъ jé.m pasằ.ke | kǫr_nę̀š'(t') tur̃.tǫ | pǐ.nigъs || jǫ̀s næ̃.šъ | pas_nằũ.jǫ šeiminĩ·kǫ | bǫ_jǫ̀s jǫ_sů̀.rištъs || mæ̃.zgǫ atrǐ.š't' negằ.lem | ba_á.ićvarъs pabę́·ks || apsigi.-vẽ.nъ | jìs pas_nằũ.ju šeiminĩ·kǫ | tαŋ'-k'á.usь klętǐ. || jìs parlę̃·kis' pasivẽr̃'.čь i_gαĩ.dь || šęiminĩ·kę įi_tů̀.rь šé.r't' k'åuši-niẽnь || kαip_á.ič'varǫ pagá.unь | ręĩ.kь jé.m pasakí·t' | kad_i(š)_žmõ·n'u võ·kt' negằ.-lem || tæ̀gu_jis tur̃.tǫ næ̃.šъ iš_nuskęñ.du-s'u lαĩvu | á.uksǫ tæ̀gǫ kằ.sъ i(š)_žẽ.męs' ||

pasigáut. Reĩkia žiūrė́t, kadà jìs skreñda par ('per') dañgų. Jéigu jìs lẽkia dỹkas, be pinigũ, jìs bũna šviesùs, geltónas, i tíek. Jéigu jis pìlnas, su pinigaĩs, jìs bũna pàts šviesùs, o galvà – mėlýna i lelijavà ('violetinė'). Tadà jis nẽša sàvo gaspadõriam ('šeimininkams') tur̃tą. Jìs nèšdavo nè tik pìnigus, nèšdavo javùs i teĩp visókias gėrýbes. Pamãčius tókį áičvarą lẽkiant – o jìs ilgùmo kai ('kaip') kačérga ('žarsteklis'), tik tį̃st, tį̃st, tį̃st par dañgų lẽkia – reĩkia tadà surìšt tìkrą mẽzgą ('mazgą'), i jìs palẽkt nebegalẽs. Tùri nusiléist. Tada reĩkia greĩtai paim̃t lãzdą, geriáusia – šermukšnìnę, i apibrė́žt rãtilą, jìs tę nusiléidžia. Jéigu nebū̃tų rãtilo, áičvaras gãli daug blógo žmõgui padarýt. Jìs gi – nečystà ('pikta') dvasià. Pãsakojo Jablònskienė, kad jiñ ('ji') pamãtė skreñdant áičvarą par dañgų, o niẽko netùri – nei virvẽlės, nei siúlo. Sãko: „Greĩt nusimóviau kójinę i sùrišiau į tìkrą mẽzgą, – sãko, – tik žýbt, žýbt, šlùmšt – i nusiléidė“. Tadà jám pasãkė, kur nèšt tur̃tą, pìnigus. Jìs nẽša pas naũją šeiminỹką, bo ('nes') jìs jau sùrištas. Mẽzgo atrìšt negãlima, ba áičvaras pabė́gs. Apsigyvẽna jìs pas naũją šeiminỹką tankiáusia klėtỹ. Jìs parlẽkęs pasiver̃čia į gaĩdį. Šeiminỹkė jį tùri šért kiaušinienè. Kaip áičvarą pagáuni, reĩkia jám pasakýt, kad iš žmonių̃ võgt negãlima. Tegù jis tur̃tą nẽša iš nuskeñdusių laivũ, áuksą tegù kãsa iš žẽmės.

204 (Kar̃sakiškio) punktas
Pãnevėžio r., Kar̃sakiškio apyl., Velniakių̃ k.
Moteris, g. 1917 m.

1962 m. įrašė K. Morkūnas, A. Vidugiris
Transkribavo A. Leskauskaitė
Įrašas Nr. j 94 saugomas LKI fonotekoje

tǫ̀kæ víena givæ̃.ntǫ.įe. pradę́·įe išę́·s't' ằ.vižυs_įǫ | išę́·dυ || nù tε_kàz dabαȓ darí·t' | ręĩ.k(e) eĩ.t' sá.ugǫ.ti || ǫ_jæ̀. bù-ɔ dù

Tókio víeno gyvéntojo pradė́jo išė́st ãvižas jau, išė́da. Nù tai kàs dabar̃ darýt, reĩkia eĩt sáugoti. O jõ bùvo dù bróliai: víe-

bró·lę' | vienʊs duř.nʊs | ǫ._dù razum'ẽįi || nù ir'_išęĩ.nʊ vienʊ(s) sá.ugǫ.ti ìs tu_avižű. | kàs_įɔ t(i)_išę̇·dʊ || nà_i suprαňt(i) ìsɛ sȧ.ka | tɛ_má.n mȧ.m vá.l'gi.t pataisí·k_da_m || tɛ_ĩ.š'kepe bun'dæ̃.lɪɪ. ti_idę́·įe įɔ_jǽ.m | dȧ. ti_lašin'ű. kǫki šmǫ.tẽ.li | įìs' i_ę̃.įe | nuvę̃.įe tu_sá.ugǫ.t' įȧu_tu_avižű. || sá.ugǫįæ sá.ugǫįæ | ʊnt'_rí·tu. tiek miẽgʊs sű.įę.mę_įi | ir_už'mĩ.ga įisɛ́. || už'mĩ.ga | nù_i | atȧ.lę.ke | làbę gražùs αr'klĩ.s | ir'_išę́·da ȧ.vižʊs_tʊs || rí·tu. nubű.di(s) ž'ű·ri | kat_išę́·stas ȧ.vižas || tɛ_dabαř ir_untrá.m tas_pàts αtsitĩ.ka || nù_tɛ | dabαř | c_sȧ.ka tàs_įɔ duř'.nɪ(s) sȧ.ka | nù tɛ_àš αĩs' || tɛ_mő·čɪ sȧ.ka | ȧ.į | įǫ_įé. nenusá.ugǫ.įæ | tù nusá.ugǫ.s' || ȧi mȧ.mʊ | iš'kèpk má.n bun'dæ̃.lɪɪ | ir_àš αĩs' || nù tɛ_ká. | gerαĩ sȧ.k[a] | ĩ.š'kepe pelű. bun'dæ̃.lɪɪ. jǽ.m žinαĩ | kęp_duř'.n'u | ir'_išlá.ide_įɔ || nù tɛ_kȧ. | įìs nuvę́·įe įìs tiná.i | miẽgʊs tàs jæ̃.mʊ || pasidę́·įe dagĩ.le panó·sęn | tαi_màt kę(p)_bαĩ.g' už'mĩ.k't' | mɔ̀kt nó·s' || pas'k'ǭ. žinɛ̃. vę̃.l' tas_miẽgʊs làbɛ. trá.ukɪ || pradę́·įe vá.l'gi.t' nǫ.rę́·t' | įìs pradę́·įe tu._bun'dæ̃.lɪɪ. isi-ę̃·mis | lá.uža lá.uža | lá.uža lá.uža | ir_dű.rɪ | ir_grĩ.kši_ir | niẽks ne-išęĩ.nʊ | nè nę̃·r ka._lá.uš't' || gnαĩ.be. gnαĩ.bę įìs tu._bun'dæ̃.lɪɪ. | begnαibí·damʊs | už'giř.da kad_atű·žɪ | bαĩsi šviẽsʊ nežmó·niškʊ iž_duŋgȧũs_ir || nù ir_kàš'_čę dabαř | trí.ŋkt | nusilá.iǯe αr'klĩ.s | bαĩs[ъ]s gražű.mʊs | ve.nǭ.(s) žvαĩ.gž'des αr'klĩ.s || nù tɛ_kȧ. įisę̃. || tɛ_įìs matę̃. prĩ.š'l'ȧuže tĩ·lǫm | kɔ̀pt už_apĩ.nas'tre. || t[u]ǭį pasigȧ.ųa tu_á.r'kli. || tas_αr'klĩ.s tiek_prȧ.šas | tiek_prȧ.šas | palá.is(k) màni. || sȧ.ka nepalá.is' jó·k'ʊ bű·dʊ | rǫkúoį' palá.isk | àš tá.u kȧ.manʊs paliẽk[ʊ]_ǫ | àš'_vę.l' isikǽ.l's'[ʊ] | ǫ_k_tȧu atęiti. | sudúok un_žẽ.mi._tǫ.s | kȧ.manʊs | ir_tȧ._aš | pribú·s'ʊ tá.u || nù tαi_ge-

nas durñas ('kvailas'), o dù razumíeji ('protingi'). Nù ir išeĩna víenas sáugoti jìs tų avižų̃, kàs jau te išė́da. Nà i suprantì, jisaĩ sãko: „Tai mán, mãm, válgyt pataisýk da". Tai ìškepė bandẽlę, te įdė́jo jau jám, dá te lašinių̃ kókį šmotẽlį ('gabalėlį'). Jìs i ẽjo, nuẽjo tų sáugot jau tų avižų̃. Sáugojo sáugojo, ant rýtą ('prieš rytą') tíek miẽgas sùėmė jį, ir užmìgo jisaĩ. Užmìgo, nù i atãlėkė ('atlėkė') labaĩ gražùs arklỹs ir išė́do ãvižas tas. Rýtą nubùdęs žiũri, kad išė́stos ãvižos. Tai dabaĩ ir antrám tas pàts atsitìko. Nù, tai dabaĩ sãko, tàs jau durñius sãko: „Nù tai àš eĩsiu". Tai móčia sãko: „Ái, jau jiẽ nenusáugojo, tù nusáugosi". „Ái, mãma, iškèpk mán bandẽlę, ir àš eĩsiu". Nù tai ką̃. „Geraĩ", – sãko. Ìškepė pelų̃ bandẽlę jám, žinaĩ, keip durñiu ('kvailiui'), ir išléidė jau. Nù tai ką̃, jìs nuẽjo, jìs tenaĩ. Miẽgas tàs ẽma. Pasidė́jo dagìlio ('dagį') panósėn, tai màt keip baĩgia užmìgt – mòkt nósį. Paskiaũ, žinaĩ, vẽl tas miẽgas labaĩ tráukia, pradė́jo válgyt norė́t. Jìs pradė́jo tą bandẽlę, išsiẽmęs láužo, láužo, láužo, láužo – ir dùria, ir grìkši, ir niẽkas neišeĩna. Nè, nẽr ko láužt. Gnaĩbė, gnaĩbė jìs tą bandẽlę, begnaibýdamas užgir̃do, kad atũžia baisì šviesà nežmóniška iš dangaũs ir... Nù ir kàs čia dabaĩ. Trìnkt, nusiléidžia arklỹs, baisùs gražùmas, vienõs žvaĩgždės ('su viena žvaigžde kaktoje, laukas') arklỹs. Nù tai ką̃ jisaĩ. Tai jìs, mataĩ, prìšliaužė tylõm, kòpt už apìnastrio, tuõj pasigãvo tą árklį. Tas arklỹs tiek prãšos, tiek prãšos: „Paléisk manè". Sãko: „Nepaléisiu jókiu būdù". Rokúoja ('sako'): „Paléisk, àš táu kãmanas paliekù, o àš vė̃l išsikélsiu ('pakilsiu'), o k[ad] táu ateitỹ, sudúok an ('į') žẽmę tas kãmanas, ir taĩ aš pribū̃siu táu ('atlėksiu pas tave')". Nù tai geraĩ. Jisaĩ pasìėmė jau, nusimóvė tą apìnastrį jisaĩ, ir dabaĩ tuõ tas

rɑi̊ || i̯isé. pasi̊.i̯ęmɛ i̯ɔ_nusimǫ̊.u̯e tu_ api̊.nastri. i̯isɑi̊ | ir_dabɑr̃ tuô | tas_ ɑr'kli̊.s isikę̇·lɛ isikę̇·la_vęl' | ir_vę̊.l' duŋguñ i̯is' is'kri̊.da ||

arklỹs išsikėlė, išsikėlė vėl, ir vẽl danguñ jìs išskrìdo.

374 (Taujénų) punktas
Anykščių r., Kavársko apyl., Žibùčių k.
Moteris, g. 1912 m.

1991 m. įrašė E. Trumpa
Transkribavo A. Vidugiris
Įrašas Nr. k 509 saugomas LKI fonotekoje

išęi̊.nam kú.l't' mę̊.s' || nù tę_ků.lem ę̇_ə | ků.lem nå_trijů. vå.lundu | àš_nå. na._prę̇·sla metù pę̇·dʊs | ə_ɔ_å.nᵊs i̯ǫ_ tiẽsæ | a_kat_nè. | te_ å.nᵊs un_prę̇·sla | tɑ_àš pędel'ʊs_tuos på.nešʊ_i̯ǫ || tę_àš tiẽs'ʊ_va tiẽs'ʊ kɛp_kú.l't' || nù tę_pàskʊɪ̯ | i̯is vienʊs ků.læ | taz_gaspadõ·rɪs || turę̇·i̯e_i̯iz kak'ů. | nu_gål' piŋ'k'ó·lekᵊ ɑktå.ru žẽ.mes | i_vienᵊs iškú.ldava vi̊.su klɑi̊mu | vi-- vienᵊs isikú.ldava | su_kú.ltuvʊ || tę_bú·dava | å.nʊs i̯ɔů ků.le | tę_àš ɑi̊nʊ pàskʊɪ̯ | i_vẽr̃'č'ʊ pę̇·dʊs | vẽr̃'č'ʊ pę̇·dʊs | kɛp_i̯ǫ_ků.lem || ki̊.takɑrt ɑi̊.nam | tę_àš atå.rišʊ | ir̃ ištrá.uk'ᵘ iš_vi̊.duræ | i̊.š'kel'ᵘ jᵘós | ir̃ vę̊·l' | dèdʊ tᵘoz_gri̊.š'tis' viduriñ. viduriñ. | ků.le || ir'_vę.l'_å.nᵊs ků.le apliŋ.k | tę_å.š vis'_tęip_ɑi̊nʊ dí.rbʊ || pàsk'ǫ å.nᵊs krẽ.čæ ků·lɪs | a._àš nů.pešʊ i̯æm | nů.pešʊ || tę_va_abů.dʊ | ir_ků.lem vi̊.su lɑi̊.ku | li(k)_kõ·lʊɪ̯ | i̯ǫ̊. | zarǽ. i̯ɔu_pazdå.ra | kíek zarǽ | tę_mę̊.s tàdʊ parę̃i̊.nam namǫ̊.n || àš kę(p)_pemẽ.nę | ti_ tuǫ̊i̯ | mę̊.s' tinɑ̀(i)_i̯ɔu | padúoda vá.l'gi.t' | tɑi_gaspadõ·r'ʊs vá.lga || tę_ pa.skù(i) i̯ǫ._kɛ̀p | pasumɑi̊.ša ká.r'vem pelů· | ušę̇·tkʊs || tę_àž bú·dau̯a ɑi̊nʊ | nů.neša gurbañ_i | àš nepå.nešʊ | tę_àš ɑi̊nʊ dabó·t' | kɑt_ká.r'ves nevẽr̃.stu šitů. pælů. || t(ę)_pàskʊi atɑi̊.nam_ti | pavá.lga i̯ǫ._tinɑi̊ | pavá.lgam | ir_àš kɑr̃tʊ | ir_ má.n' dúoda kɑr̃tʊ vá.l'git' || tę̊. bů.dava i̯iẽju ti_va_šá.ukštʊs mazgó·ju tinɑi̊ | tǫ̊.s

Iščeĩnam kùlt' mẽs. Nù tei kùliam ì kùliam nuo trijų̃ vãlandų. Àš nuo, nuo préslo ('šalinės') metù pédus, o ãnas ('jis') jau tiẽsia. O kad nè, tei ãnas an préslo, tai àš pėdeliùs tuos pànešu jau. Tei àš tiesiù, va, tiesiù kaip kùlt. Nù, tei paskuĩ jìs víenas kùlia, tas gaspadõris ('šeimininkas'). Turė́jo jis kokių̃ ('kokius') nu gál penkiólekà aktãrų ('hektarų') žẽmės, i víenas iškùldavo vìsą klaĩmą ('klojimą'), víenas išsikùldavo su kùltuvu. Tei, bū̃davo, ãnas jaũ kùlia, tei àš einù pàskui i verčiù pédus, verčiù pédus, kaip ('kai') jau kùliam. Kìtąkart eĩnam, tei àš atãrišu ('atrišu') ir̃ ištráukiu iš vìdurio, ìškeliu jós ('jas') ir̃ vẽl dedù tos ('tas') grįžtès viduriñ, viduriñ kū̃lio. Ir vėl ãnas kùlia apliñk, tei àš vis teip einù, dìrbu. Paskiaũ ãnas krẽčia kūliùs, o àš nùpešu jám, nùpešu. Tei va abùdu ir kùliam vìsą laĩką, lig kõlei jaũ zariã jau pasdãro ('kol praaušta'), kíek zariã, tei mẽs tadà pareĩnam namõn ('namo'). Àš keip piemẽnė, te tuõj mẽs tenaĩ jau, padúoda válgyt, tai gaspadõrius válgo. Tei paskuĩ jau, keĩp pasumaĩšo ('sumaišo') kárvėm pelų̃ ušėtkùs ('platus medinis indas su ąsomis'). Tei àš, bū̃davo, einù. Nùneša gurbañ ('į tvartą') i, àš nepànešu. Tei àš einù dabót ('saugoti'), kad kárvės neveĩstų šitų̃ pelų̃. Tei paskuĩ ateĩnam, te paválgo jau tenaĩ, paválgom, ir àš kartù, ir mán dúoda kartù válgyt. Teĩ, bū̃davo, jiẽjų ('jųjų') te va šáukštus mazgóju